

BILAG 1

Kommissorium

29. juni 2005

Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling
Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Kommissorium for vurdering af mulighederne for at styrke forskningsindsatsen på KVL og DJF gennem en bedre integration mellem disse to institutioner

Indledning

I regeringsgrundlaget "Nye Mål" lægger regeringen op til en strategi for Danmark i den globale økonomi: "Regeringen vil derfor udarbejde en ambitiøs, samlet og flerårig strategi for at gøre Danmark til et førende vækst-, viden- og iværksættersamfund. Frem til 2010 vil vi afsætte 10 mia.kr. til styrket uddannelse, forskning, innovation og iværksætteri".

Målsætningen om Danmark som førende videnssamfund skal nås ved at give forskning og innovation topprioritet og ved at have universiteter og forskningscentre i verdensklasse. Midlet hertil er "større faglig koncentration og forpligtende samarbejder om den samlede opgaveløsning inden for forskning og uddannelse. Regeringen ønsker, at universiteter og institutioner danner universitetskonsortier, der målrettet og strategisk kan profileres internationalt".

Samtidig ønsker regeringen "løbende at sikre, at sektorforskningen udfører anvendelsesorienteret forskning af høj kvalitet med et klart samfundsmæssigt sigte. Det skal ske gennem fortsat konkurrence, effektive institutioner og god arbejdsdeling mellem institutionerne."

Baggrund

Mens KVL som universitet har fokuseret på undervisning og forskning, har udgangspunktet for DJF som sektorforskningsinstitution har været forskning med et klart samfundsmæssigt sigte bl.a. til brug for rådgivning og myndighedsbetjening. Forskningstemaerne for de to institutioner har i nogen udstrækning været sammenfaldende. I forlængelse af gennemgangen af sektorforskningsområdet tiltrådte regeringen i april 2003 DJF's procesplan for samarbejds- og konsortieaftaler samt, at der for hver indgået aftale skulle ske en præcisering af de konkrete snitflader til især KVL.

Muligheder for at udmønte regeringsmålsætning for at styrke forskningsindsatsen er angivet i:

- Det Strategiske Forskningsråds (DSF) 10 forslag til såkaldte "innovationsaccelererende forskningsplatforme" 5 af disse platforme har direkte relevans for både KVL og DJF.

- Det Frie Forskningsråds (DFF) 8 forslag til visionære forskningsfelter, der kan skabe fundament for fremtidens strategiske satsninger.

./. Resuméer af forslagene er vedlagt som bilag til kommissoriet.

Jordbrugs-, veterinær- og fødevarerforskningen har en fremtrædende rolle i de foreslåede forskningsindsatser, herunder bl.a. de bioteknologiske, sensor- og informationsteknologiske samt nanoteknologiske forskningsdiscipliner. Både KVL og DJF har en stærk position inden for disse forskningsfelter og potentiale for at udbygge denne position. Ved forening af det nævnte potentiale vil der være større sikkerhed for at forskningsaktiviteten får en kritisk masse, som kan sikre et forskningsmæssigt afkast.

Andre vigtige aktører inden for nævnte forskningsområder er blandt andet Københavns Universitet, Århus universitet, Ålborg Universitet, DTU, Levnedsmiddelcentret under KVL og DTU samt Danmarks Fødevarerforskning (DFVF).

BILAG 1

Mulighederne for styrkelse af forskningsindsatsen skal desuden ses i lyset af mulighederne for EU medfinansiering fra det kommende 7. rammeprogram for forskning, hvor fødevareområdet i bred forstand har en betydelig plads.

Opgave

Regeringen har derfor besluttet at nedsætte et udvalg til vurdering af mulighederne for at styrke forskningsindsatsen på KVL og DJF gennem en bedre integration mellem disse to institutioner. Udvalgets formand er Asbjørn Børsting, og udvalget består desuden af bestyrelsesformændene for KVL og DJF, henholdsvis Erik Bonnerup og Jens Kampmann.

Udvalget bør eventuelt udvides med særlige sagkyndige vedrørende forskningsområderne. Udvalget inddrager i relevant omfang de to institutioner og institutioner med tilgrænsede fagområder samt relevante brugere af forskningen.

Sekretariatet ledes af vicedirektør René Bugge Bertramsen fra Videnskabsministeriet. Sekretariatet består desuden af medarbejdere fra Videnskabsministeriet (2 personer) og Fødevareministeriet (3 personer).

Udvalget har til opgave at:

1. Vurdere muligheder for at fusionere KVL og DJF og angive forventninger om, hvordan dette kan styrke det relevante forskningspotentiale inden for disse to institutioner. Det skal herunder belyses, hvordan også andre universiteter/ forskningsinstitutioner kan indgå i forpligtende samarbejder eller evt. fusion. (f.eks. DFVF, Københavns Universitet, Århus Universitet og DTU)
2. Som alternativ til den under 1 nævnte model at vurdere muligheden for et tættere og vidtgående forpligtende samarbejde med indbyrdes afstemning af strategiske satsninger og dermed følgende arbejdsdeling.
3. Vurdere, hvordan de under 1 og 2 nævnte modeller kan bidrage til at bringe Danmarks forskningsmæssigt i front på relevante forskningsfelter, herunder de felter, som Det Strategiske Forskningsråd og Det Frie Forskningsråd har angivet i publikationerne fra april 2005 og maj 2005.
4. Vurdere, hvordan en fokusering af forskningsmidlerne samt en evt. forøgelse af de samlede midler på de to institutioner kan bidrage til det under punkt 3 nævnte.
5. Fremkomme med overordnede betragtninger om den geografiske placering af aktiviteterne og give et skøn over omkostningerne ved de under 1 og 2 nævnte alternativer.

Arbejdet skal bygge videre på grundlaget for reformen af sektorforskningsområdet, herunder især opfølgningen på DJF's procesplan for samarbejds- og konsortieaftaler samt præcisering af de konkrete snitflader til især KVL jf. vedlagte bilag.

Endvidere skal der inddrages erfaringer fra indfusioneringen af Fødevareøkonomisk Institut og Skov og Landskab i KVL.

Proces

Udvalget afleverer sin rapport inden 1. december 2005 til videnskabsministeren og fødevareministeren.

BILAG 1

Det Frie Forskningsråds fordeling af midler på visionære forskningsfelter 2005

Titel	Bevilling/Det skal pengene bruges til	Forslagstiller
Bioimaging: Biologi i fire dimensioner	12 mio. kr. Løsning af metodemæssige udfordringer under fagområdet Bioimaging. Fagområdet kombinerer billeddannede og molekylærbiologiske teknikker og det det muligt at følge biologisk aktivitet, lokaliseret i tid og sted. Området ventes at få stigende betydning for forståelsen af biologiske funktioner og sygdomme, men indebærer fortsat metodemæssige udfordringer som eksempelvis udvikling af nye sporstoffer.	Forskningsrådet for Sundhed og Sygdom
Dyremodeller: Genetisk modificerede dyr	14 mio. kr. Nye metoder til inaktivering eller indsættelse af gener til undersøgelse af geners funktion og fremstilling af modeller for bestemte sygdomme. Arbejdet med genetisk modificerede dyr går på tværs af den biomedicinske og den naturvidenskabelige forskning. En styrkelse af området vil således have en frugtbar effekt på flere fagområder.	Forskningsrådet for Sundhed og Sygdom
Forskning i nord:	10 mio. kr. Dansk forskning skal have lettere adgang til det store og værdifulde "forskningslaboratorium" i det nordlige polarområde. Især områder som klima og global opvarmning samt geologiske og biologiske forhold er i fokus for den konkrete forskning. Indsatsen er en prolog til det Internationale Polarår 2007-09, der skal sætte fokus på polarforskning ved begge poler.	Forskningsrådet for Natur og Univers
Syntetisk biologi:	14 mio. kr. Udvikling af kunstige molekylære systemer med inspiration fra biologien. Potentialet består i, at systemerne skræddersyes til bittesmå byggeklodser, som f.eks. kan bruges til vacciner, organisk elektronik eller biosensorer. Området bringer kemi, biofysik og molekylær biologi sammen.	Forskningsrådet for Natur og Univers
Oplevelsesøkonomi og kulturarv:	14 mio. kr. Forskningen skal styrke forståelsen af den danske kulturarv og fremme sammenhængen mellem kulturarv og oplevelsesøkonomi. Kulturarv vurderes at være et af de helt stærke kort, når der skabes og formidles	Forskningsrådet for Kultur og Kommunikation

BILAG 1

	oplevelser. Indsatsen skal dermed udvikle en ny forskningstilgang, som forener det anvendelsesorienterede potentiale med den humanistiske grundforskning.	
Kommunikation og manipulering i makromolekylære systemer:	17 mio. kr. Tværvidenskabelig forskning inden for biologisk genkendelse og respons kombineret med sensor- og informationsteknologi. Målet er bl.a. at udvikle sensorer til registrering af bioelementers signaler og adfærd og aktuatorer til at udføre bevægelser, der på mikroskopisk plan "gør noget" ved omgivelserne.	Forskningsrådet for Teknologi og Produktion
Grænsebrydende forskningsophold - forskning inden for teknik og produktion:	5 mio. kr. Initiativet skal give forskere bedre mulighed for at stimulere og berige hinandens forskning - og dermed forhåbentligt skabe nye, perspektivrige forskningsresultater på tværs af fagskel. Forskerne skal selv sandsynliggøre, at der vil opstå nye, perspektivrige resultater i kølvandet på kombinationen af fagområder.	Forskningsrådet for Teknologi og Produktion
Danmark i en globaliseret verden:	14 mio. kr. Tværvidenskabelig forskningsindsats, der kan øge vores viden og beredskab - både i forhold til globaliseringen generelt og i forhold til vore tætte samarbejdspartnere i Europa. Forskningen skal bl.a. klarlægge EU-samarbejdets konsekvenser for det danske politiske system, det finansielle system, reguleringen af arbejdsmarkedet, velfærdsstatens indretning og vores kulturelle identitet.	Forskningsrådet for Samfund og Erhverv

BILAG 1

Det Strategiske Forskningsråds indspil (forslag) til innovationsaccelerende platforme

Platforme	Forskningsområder	Styrkeposition	Vækstpotentiale/perspektiv
Vand - fremtidens strategiske ressource	Bæredygtig udnyttelse, styring og forvaltning af drikke- og brugsvand, spildevand, miljø og tæmning af vand (flodbølger og oversvømmelser). Sensor- og it-teknologi til opsamling og transmission af feltdato, procesteknologi, hydrologiske modeller m.m.	Danmark er et foregangsland inden for forskning og forvaltning af vandressourcer. Dansk viden om vand sælges i dag både i form af serviceydelser og produktion fra små og mellemstore virksomheder og rådgivere.	Produkter og serviceydelser baseret på viden om vand er helt afgørende for velfærd overalt på jorden. EU's vandinitiativ giver danske rådgivere og teknologiudviklere et fordelagtigt udgangspunkt for at erobre markedsandele på det globale marked.
Sundhedsindsats med basis i biologiske forsvarsmekanismer	Teknologier og hygiejnekoncepter til bekæmpelse af infektions-sygdomme og spredning af resistente mikroorganismer og monokulturer. Fødevarerhygiejne, desinfektionsmetoder, vaccine-teknologi og anden teknologi til udvikling af immunbaseret diagnostik og behandling.	Danmark har en stærk position inden for allergiområdet, såvel som indenfor diagnostik som behandling. Forskningsplatformen skal i øvrigt styrke stærke brancher i Danmark inden for bioteknologi, fødevarer og medicinsk udstyr.	Infektioner har stigende omgang, vurderes at koste Danmark 1 mia. kr. årligt og forårsage op mod en tredjedel af verdens dødsfald. Perspektivet skal ses i forhold til hygiejneindsats, bekæmpelse af store grupper af sygdomme, udvikling af vacciner og bioterrorberedskab.
Brugerdreven innovation og forretningsudvikling i videnøkonomien	Tolkning af brugerbehov, ledelse af brugerdreven innovation, virksomhedsbaseret entrepreneurship, forretningsudvikling, kommercialisering, integration af forskningsbaseret viden i brugerdrevne innovationsprocesser.	EU's TrendChart har i en nylig undersøgelse placeret Danmark som frontløber i innovations-måden "Doing, Using, and Interacting", hvor dialogen med kunder, leverandører og lignende er central.	Viden, som kan sikre virksomhederne kontrol og indflydelse i globale forretningsnetværk og forædlingskæder, og som kan sikre en innovativ "first mover advantage" i forhold til nøglekunder.
Biologisk produktion - nyttige produkter fra fornybare ressourcer	Biologiske processer. Anvendelse af nyttige og ufarlige levende organismer, planter, bakterier, svampe og alger som produktionsorganismer. Bioetiske aspekter.	Danmark har en ekstraordinær stærk global position indenfor biologisk baseret, industriel produktion. Globalt førende inden for områder som fødevaringredienser, enzymer, insulin mv.	Mulighed for såvel produkt- som teknologiekspert. Produkter med mindre miljøbelastning og reduktion af dyreforsøg til godkendelse af nye produkter.

BILAG 1